

شرح آموزشی قانون مدنی

www.ketab.ir

سید کمال خطیبی قهی
وکیل پایه یک دادگستری

سرشناسه	: خطیبی قمی، سیدکمال، ۱۳۶۳ - Khatibi Qomi, Seyed Kamal
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: شرح آموزشی قانون مدنی / سیدکمال خطیبی قمی.
مشخصات نشر	: تهران: کولاد، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۵۱ ص.
شابک	: 978-622-969933-1
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: قانون مدنی — ایران
موضوع	: Civil law -- Iran
رده بندی کنگره	: KMH۵۰۰
رده بندی دیویی	: ۳۴۶/۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۲۸۸۲۹۵

انتشارات کولاد
www.ketab.ir

شرح آموزشی قانون مدنی
نویسنده: سید کمال خطیبی قمی

نوبت چاپ: اول - پاییز ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۹۹۳-۳-۱

قیمت: ۱۹۰۰۰۰۰ ریال

کلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص و محفوظ ناشر است
آدرس: تهران. میدان انقلاب. ابتدای منیری جاوید. پلاک ۸۵

انتشارات: ۸-۶۷-۶۶۴۷۵

Daneshrad2020@yahoo.com

فهرست عنوان‌ها

صفحه	عنوان
۱۳	مقدمه
۱۷	مقدمه: در انتشار و آثار و اجرای قوانین به طور عموم

جلد اول - در اموال

۳۱	جلد اول - در اموال
۳۳	کتاب اول - در بیان اموال و مالکیت به طور کلی
۳۹	باب اول - در بیان انواع اموال
۴۳	فصل اول: در اموال غیر منقول
۵۰	فصل دوم: در اموال منقوله
۵۵	فصل سوم: در اموالی که مالک خاص ندارد
۵۹	باب دوم - در حقوق مختلفه که برای اشخاص نسبت به اموال حاصل می‌شود
۶۲	فصل اول: در مالکیت
۷۱	فصل دوم: در حق انتفاع
۷۳	مبحث اول: در عمری و رقبی و سکنی
۸۰	مبحث دوم: در وقف
۱۰۹	مبحث سوم: در حق انتفاع از مباحات
	فصل سوم: در حق ارتفاق نسبت به ملک غیر و در احکام و آثار املاک نسبت به املاک مجاور
۱۰۹	مبحث اول: در حق ارتفاق نسبت به ملک غیر
۱۱۷	مبحث دوم: در احکام و آثار املاک نسبت به املاک مجاور
۱۳۵	مبحث سوم: در حریم املاک
۱۳۷	کتاب دوم - در اسباب تملک
۱۳۸	قسمت اول - در احیاء اراضی موات و حیازت اشیاء مباحه
۱۳۸	باب اول - در احیاء اراضی موات و مباحه
۱۴۰	باب دوم - در حیازت مباحات
۱۵۵	باب سوم - در معادن
۱۵۵	باب چهارم - در اشیاء پیدا شده و حیوانات ضالّه

۱۵۵	فصل اول: در اشیاء پیدا شده.....
۱۵۷	فصل دوم: در حیوانات ضالّه.....
۱۵۸	باب پنجم - در دفينه.....
۱۶۲	باب ششم - در شکار.....
۱۷۷	قسمت دوم - در عقود و معاملات و الزامات.....
۱۷۷	باب اول - در عقود و تعهدات به طور کلی.....
۱۷۹	فصل اول: در اقسام عقود و معاملات.....
۱۸۸	فصل دوم: در شرایط اساسی برای صحت معامله.....
۱۸۹	مبحث اول: در قصد طرفین و رضای آنها.....
۲۰۹	مبحث دوم: در اهلیت طرفین.....
۲۱۱	مبحث سوم: در مورد معامله.....
۲۱۳	مبحث چهارم: در جهت معامله.....
۲۱۷	فصل سوم: در اثر معاملات.....
۲۱۷	مبحث اول: در قواعد عمومی.....
۲۲۶	مبحث دوم: در خسارات حاصله از عدم اجرای تعهدات.....
۲۳۵	مبحث سوم: در اثر عقود نسبت به اشخاص ثالث.....
۲۳۷	فصل چهارم: در بیان شرایطی که در ضمن عقد می شود.....
۲۳۷	مبحث اول: در اقسام شرط.....
۲۴۱	مبحث دوم: در احکام شرط.....
۲۵۰	فصل پنجم: در معاملاتی که موضوع آن مال غیر است یا معاملات فضولی.....
۲۵۹	فصل ششم: در سقوط تعهدات.....
۲۶۱	مبحث اول: در وفای به عهد.....
۲۷۵	مبحث دوم: در اقاله.....
۲۸۰	مبحث سوم: در ابراء.....
۲۸۴	مبحث چهارم: در تبدیل تعهد.....
۲۸۶	مبحث پنجم: در تهاتر.....
۲۹۱	مبحث ششم: مالکیت مافی الذمه.....
۲۹۴	باب دوم - در الزاماتی که بدون قرارداد حاصل می شود.....
۲۹۴	فصل اول: کلیات.....

۲۹۸	فصل دوم: در ضمان قهری
۲۹۸	مبحث اول: در غصب
۳۱۲	مبحث دوم: در اتلاف
۳۱۵	مبحث سوم: در تسبیب
۳۴۵	مبحث چهارم: در استیفاء
۳۴۸	باب سوم - در عقود معینه مختلفه
۳۴۸	فصل اول: در بیع
۳۴۸	مبحث اول: در احکام بیع
۳۵۵	مبحث دوم: در طرفین معامله
۳۵۶	مبحث سوم: در مبیع
۳۶۷	مبحث چهارم: در آثار بیع
۳۶۹	فقره اول: در ملکیت مبیع و ثمن
۳۷۱	فقره دوم: در تسلیم
۳۸۶	فقره سوم: در ضمان در کتب
۳۸۸	فقره چهارم: در تأدیه ثمن
۳۸۸	مبحث پنجم: در خیارات و احکام راجعه به آن
۳۸۸	فقره اول: در خیارات
۳۹۲	اول - در خیار مجلس
۳۹۴	دوم - در خیار حیوان
۳۹۵	سوم - در خیار شرط
۳۹۸	چهارم - در خیار تأخیر ثمن
۴۰۰	پنجم - در خیار رؤیت و تخلف وصف
۴۰۳	ششم - در خیار غبن
۴۰۷	هفتم - خیار عیب
۴۱۶	هشتم - در خیار تدلیس
۴۱۹	نهم - در خیار تبعض صفقه
۴۲۲	دهم - در خیار تخلف شرط
۴۲۳	فقره دوم: در احکام خیارات به طور کلی
۴۲۹	فصل دوم: در بیع شرط

۴۳۱	فصل سوم: در معاوضه
۴۳۳	فصل چهارم- در اجاره
۴۳۵	مبحث اول: در اجاره اشیاء
۴۶۴	مبحث دوم: در اجاره حیوانات
۴۶۵	مبحث سوم: در اجاره اشخاص
۴۶۶	فقرة اول: در اجاره خدمه و کارگر
۴۶۷	فقرة دوم: در اجاره متصدی حمل و نقل
۴۸۹	فصل پنجم: در مزارعه و مساقات
۴۸۹	مبحث اول: در مزارعه
۵۰۲	مبحث دوم: در مساقات
۵۰۴	فصل ششم: در مضاربه
۵۱۱	فصل هفتم: در جعالة
۵۱۶	فصل هشتم: در شرکت
۵۱۶	مبحث اول: در احکام شرکت
۵۲۴	مبحث دوم: در تقسیم اموال شرکت
۵۳۱	فصل نهم: در ودیعه
۵۳۱	مبحث اول: در کلیات
۵۳۶	مبحث دوم: در تعهدات امین
۵۴۲	مبحث سوم: در تعهدات امانت گذار
۵۴۳	فصل دهم: در عاریه
۵۴۷	فصل یازدهم: در قرض
۵۵۱	فصل دوازدهم: در قمار و گرویندی
۵۵۲	فصل سیزدهم: در وکالت
۵۵۲	مبحث اول: در کلیات
۵۵۷	مبحث دوم: در تعهدات وکیل
۵۶۱	مبحث سوم: در تعهدات موکل
۵۶۴	مبحث چهارم: در طرق مختلفه انقضای وکالت
۵۶۸	فصل چهاردهم: در ضمان عقدی
۵۶۸	مبحث اول: در کلیات

مبحث دوم: در اثر ضمان بین ضامن و مضمون‌له	۵۷۷
مبحث سوم: در اثر ضمان بین ضامن و مضمون‌عنه	۵۸۰
مبحث چهارم: در اثر ضمان بین ضامنین	۵۸۴
فصل پانزدهم: در حواله	۵۸۵
فصل شانزدهم: در كفالت	۵۹۰
فصل هفدهم: در صلح	۶۰۱
فصل هجدهم: در رهن	۶۱۰
فصل نوزدهم: در هبه	۶۲۶
قسمت سوم - در اخذ به شفعه	۶۳۵
قسمت چهارم - در وصایا و ارث	۶۴۹
باب اول - در وصایا	۶۴۹
فصل اول: در کلیات	۶۴۹
فصل دوم: در موصی	۶۵۸
فصل سوم: در موصی به	۶۶۴
فصل چهارم: در موصی له	۶۷۲
فصل پنجم: در وصی	۶۷۴
باب دوم - در ارث	۶۷۹
فصل اول: در موجبات ارث و طبقات مختلفه وراث	۶۷۹
فصل دوم: در تحقق ارث	۶۸۳
فصل سوم: در شرایط و جمله‌ای از موانع ارث	۶۸۸
فصل چهارم: در حجب	۶۹۸
فصل پنجم: در فرض و صاحبان فرض	۷۰۳
فصل ششم: در سهم الارث طبقات مختلفه وراث	۷۰۷
مبحث اول: در سهم الارث طبقه اول	۷۰۷
مبحث دوم: در سهم الارث طبقه دوم	۷۱۵
مبحث سوم: در سهم الارث طبقه سوم	۷۱۹
مبحث چهارم: در میراث زوج و زوجه	۷۲۶
کتاب سوم - در مقررات مختلفه	۷۳۰

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

تحقیقات علمی موضوعی است که خاتمه و پایان در آن متصور نیست، اگر چه گاهی افراد سودجو سعی بر جلوگیری از حرکت و رشد علمی و حتی مانع از فهمیدن و فهماندن می‌شوند ولی این جهد و کوشش در برابر تلاش اهل تحقیق و صابرين این عرصه بی‌اثر و بی‌فایده است. زمانه نیز همواره حامی اندیشه‌ای است که هیچ هراسی از حرف سرد و افتراء متنفذین ندارد زیرا گذر زمان راز نهان این طبل‌های بزرگ و تهی را آشکار خواهد کرد.

کتاب حاضر انشراح و انفتاحی است در شرح قانون مدنی که بی‌تردید آن را مديون زحمات بی‌دریغ بزرگان سلف و صاحبان اندیشه در عصر معاصر اعم از حقوقدانان و فقیهان می‌دانم. اگرچه تنسیق و تصحیح قانون مدنی به این روش پیشتر از سوی استادان حقوق و نویسندگان نگاشته و به زینت طبع آورسته گشته ولی به دلایل متعددی من جمله ایجاز و اختصار در ارائه مطالب موجب شده که نظرات مختلف بیان نشود و یا در برخی موارد اکراه و اضطراب به ارجاعات را می‌توان به خوبی لمس و درک کرد که آن منتج به عدم درک صحیح و کافی مخاطب گشته است. به هر حال، عدم ذکر دیدگاه‌های متعدد از سوی اصحاب علم و تحقیق و نویسنده اگر تقصیر و یا قصور نباشد، شاید نقص محسوب گردد.

در این اثر سعی بر آن شده، علاوه بر آراء مفید و کم نظیر نویسندگان حقوقی به فتاوی فقهاء اشاره کنیم تا مخاطبین مضاف بر نظرات حقوقی با دیدگاه‌های فقهی آشنا شوند و حتی نحوه‌ی ارائه، استدلال و انتقاد به آراء مشهور را فرا گیرند.

بنابراین، به نظر می‌رسد علاوه بر فایده‌ای که هدف از نگارش این کتاب بوده - یعنی شرح و بسط قانون مدنی - منافع دیگری در مطالعه‌ی این اثر وجود دارد و از آن جمله:

۱- آشنایی با دیدگاه‌ها و نیز آثار نویسندگان و شارحان حقوق مدنی برای اهل تحقیق و پژوهش.

۲- تجمیع آراء و عقاید فقهی و شناخت منابع معتبر در این زمینه.

۳- نحوه‌ی استدلال و نقد و بررسی نظرات، حتی بیان اشکال به بعضی از آراء مشهور با تمسک به اقوال اهل نظر و ارائه‌ی پیشنهادات یا توضیحات تکمیلی یا تأکیدی.

۴- صرفه‌جویی در وقت مخاطبین و بی‌نیاز شدن از رجوع به منابع اصلی در هر مورد، چرا که در اثر حاضر سعی بر آن بوده که تتبع و تفحص به صورتی انجام شود که مجهولات ذهن خواننده را پاسخگو باشد.

۵- ذکر سایر قوانین و بیان ارتباط با موضوع بحث و ثمرات آن. انتظار می‌رود این مجموعه مورد استفاده‌ی حقوقدانان، محققین و دانشجویان گرامی قرار گیرد و نیز پاسخگوی نیاز ایشان باشد تا بدین وسیله آنچه مورد نظر نگارنده‌ی این سطور بوده که بخشی از آن را ذکر کردیم، محقق گردد. و توفیق از خداست.

سید کمال خطیبی قمی

۳۰ فروردین ماه ۱۳۹۹